

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ESCOLA D'ESTIU

ANY 1923

RESUMS DE L'ANY 1922

LLIÇONS I CONFERÈNCIES

TREBALLS DELS ALUMNES

INFORMACIÓ

PLA DE L'ANY 1923

CONSELL DE PEDAGOGIA

BARCELONA

Al capçal del llibre de l'any passat remarcàvem amb goig l'arribada d'un nou moment per a l'Escola d'Estiu i auguràvem en l'etapa que s'iniciava, les més belles jornades per a la prosperitat i l'eficàcia de l'ensenyament català.

Avui, vist l'èxit de la Setmana Final que es reporta en el present volum, l'entusiasme dels que hi prengueren part, el seny amb què foren realitzades les tasques, gairebé creuríem endevinar en l'horitzó el què podria ésser en la seva forma definitiva aquesta reunió magna del Magisteri català a Barcelona una vegada l'any.

De moment potser la tasca màxima, el resultat més eficaç que pugui representar la condensació final de cada Escola d'Estiu, serà una obra de relació i col·laboració entre els mestres; però nosaltres creiem que en aquesta acció, en apariència modesta, podria tancar-s'hi la llavor del què hagi d'ésser en el futur una escola catalana, amb ciència i doctrina pròpia, amb personalitat característica, alternant amb els altres valors pedagògics que pel món circulen.

En efecte, abans que tot hi ha entre els mestres de Catalunya un problema vital de circulació enèrgica i activadora d'idees i pensaments. El que cada u produeix avui s'estanca i mor sense benefici per a la col·lectivitat i sense aquell altre benefici major de la fermentació, de l'increment d'esperit que les idees produeixen en circular a través d'altres idees. Les causes d'aquest mal són múltiples i variades i entre elles potser la més remarcable haurà estat l'estancament de Catalunya durant segles, el qual haurà mantingut en la inèrcia el pensament dels mestres com tot altre pensament. Però en el venturós acostament que l'any passat s'iniciava entre el cos dels mestres i aquell

que més autoritzadament pot representar les valors racials, aquesta causa màxima desapareix i cal només, un cop realitzat l'enxuf, organitzar el petit sistema circulatori espiritual dels mestres amb un cor al centre que podria ésser aquesta Setmana Final de l'Escola d'Estiu que tots anem creant.

I així no costa d'imaginar, com en un breu termini, i amb els mestres que treballen tot l'any escampats per Catalunya segurs de no esmerçar energies en el buid, l'un en els seus assaigs pràctics, l'altre en les seves investigacions sistemàtiques, el de més enllà en les recerques especulatives, la Setmana Final es converteix en l'assemblea tècnica científica del Magisteri català on cada u va carregat amb les primícies del propi hort, on les troballes es contrasten i ponderen i on amb la riquesa de tots es construeix definitivament el casal pedagògic català que en aquest ram ha de donar a Catalunya una personalitat nacional inconfusible a la faç del món.

CRÒNICA DE L'ESCOLA D'ESTIU DE 1922

MATRÍCULA. — El nombre d'inscrits a l'Escola d'Estiu fou de 133.

La inscripció per assignatures fou com segueix: Elements de Mineralogia, 17; Botànica general, 14; Pràctiques de Zoologia, 11; Pràctiques de Química elemental, 39; Història de Catalunya, 20; Pràctiques psicotècniques aplicades a l'Orientació professional, 46; Geologia i Geografia física aplicades a Catalunya, 13; Tècnica del microscopi, 17; Pràctiques de Física i Química aplicades a l'Escola primària, 32; Realitzacions, 20; Ensenyament domèstic, 24; Curs pràctic d'Aquaris, 12; Curs pràctic d'educació física, 20; Fotografia, 13. Els inscrits especialment a la Setmana Final foren 113.

El nombre d'inscrits en conjunt fou 246.

RESULTATS DE CLASSES. — Segons el Reglament de l'Escola d'Estiu quedaren aprovats els següents inscrits:

Elements de Mineralogia: Antoni Parramon, Francesc Queralt, Montserrat Farran, Carme Rodon, Josep Fernández, Miquel Calzadilla.

Botànica general: Ramon Sabaté, Pere Boadas, Josep Casoliva, Francesc Queralt, Montserrat Farran, Joaquim Marcoval.

Pràctiques de Zoologia: Josep Fernández, Miquel Calzadilla, Francesc Queralt, Aurora Torelló, Rosa Torelló.

Pràctiques de Química elemental: Josep Borrell, Carme Morera, Antoni Parramon, Palmira Jaquetti, Carme Colomer, Carme Verneda, Antònia Rami, Alfred Sastre, Aureli Vila, Joan Borràs, Enric Ramon, Angels Medrano, Rosari Mortés, Ester Borrell, Assumpta Sureda, Maria Farran, Miquel Calzadilla, Josep Fernández, Ricard Soriano, Carme Cla, Magdalena Garrido, Pau Fàbregas, Joan Josep Arquero.

Història de Catalunya: Francesc Mir, Montserrat Comas, Remigi García, Ester Borrell, Júlia Mestres, Francesc Riart, Humbert Debat, Aurora Torelló, Rosa Torelló.

Pràctiques psicotècniques aplicades a l'Orientació professional: Pau Fàbrega, Josep Borrell, Eulàlia Ballester, Antoni Parramon, Ramon Sabaté, Pere Boadas, Josep Casoliva, Rosari Mortés, Alexandre de Tudela, Ester Borrell, Carme Cla, Lluïsa Bergés, Magdalena Garrido, Artur Brugués, Joan Mir, Joaquim Marcoval, Remigi García, Lluís Cañes, Angelina Figueras, Montserrat Gors, Joana Colom.

Geologia i Geografia física aplicades a Catalunya: Josep Casoliva, Joaquim Marcoval, Montserrat Gors, Carme Cla, Joana Colom, Joan Josep Arquero, Eulàlia Ballester, Aurora Torelló, Rosa Torelló, Teresa Serra, Lluïsa Bergés.

Tècnica del microscopi: Eulàlia Ballester, Francesc de P. Bofill, Concepció Pellicena, Rafel Ruiz, Marcellí Martino, Lluïsa Daunis, Remigi García, Antoni Miserachs, Ramon Valls, Vicenta Gispert, Maria Domínguez, Angelina Figuera, Esteve Estrada, Adelaida Ferrer, Joan Dalmau.

Pràctiques de Física i Química aplicades a l'Escola primària: Maria Salat, Lluís Cañas, Joana Pujol, Francesc Riart, Humbert Debat, Concepció Pellicena, Isabel Ardèvol, Ramon Sabaté, Júlia Mestres, Pere Boadas, Angels Medrano, Pilar Delclòs, Josep Colominas, Romualda Izquierdo, Remigi García, Antoni Miserachs, Maria Prats, Joan Constantí, Montserrat Mainadé.

Realitzacions: Mossèn Josep Garriga, Montserrat Mainadé, Emília Fernández, Enric Planas, Isabel Ardèvol, Antònia Duran, Auxili Duran, Josep Colominas, Humbert Debat, Xavier Rigual, Josepa Iter, Jaume Santomà, Francesc Riart, Concepció Rocafull.

Ensenyament domèstic: Isabel Ardèvol, Júlia Mestres, Matilde Orduña, Caterina Blanch, Trinitat Blanch, Ester Borrell, Rosa Cassà, Romualda Izquierdo, Maria Farran, Montserrat Maynadé, Angels Janariz, Matilde Bazterra.

VIDA GENERAL DE L'ESCOLA

Les classes es donaren amb un entusiasme i un interès mai superats a l'Escola d'Estiu, la qual cosa ha evidenciat una vegada més l'encert en l'organització dels cursos de perfeccionament que ofereix aquesta institució i l'afany d'avenç i d'enriquiment espiritual que tenen els mestres de Catalunya.

Una labor ben conduïda a base de realitats, no de paraules que sonen, ha trobat sempre a l'Escola d'Estiu l'acolliment més entusiasta, i el curs passat, perseverant en aquest camí que els mateixos mestres han ensenyat, professors i alumnes rivalitzaren en llurs tasques respectives, oferint a la ciutat i a Catalunya tota un espectacle reconfortant de treball i de bona voluntat, més preats encara per les circumstàncies del temps i per l'absència absoluta d'interessos immediats i materials.

No cal dir, doncs, que l'índex d'assistència als cursos es mantingué elevat com mai i que el treball de cada curs fou abundant i ric.

A part de l'activitat docent l'Escola es preocupa de la vida general que es desenrotlla, especialment a les tardes. A l'Escola d'Estiu passada les tardes foren esmerçades principalment amb els cursos d'Educació Física, Aquaris i Ensenyament Domèstic.

Es celebraren, demés, alguns actes d'esplai entre els quals cal comptar:

Excursió a Tarragona. — Tingué lloc, com l'any anterior, el dia 15 d'agost. Els excursionistes, amb una encertada combinació d'automòbil visitaren la ciutat, amb els seus monuments històrics i Museus, l'Aqüeducte romà i la pedrera del Mèdol, amb temps encara alguns dels excursionistes de banyar-se en el gran mar nostre.

Per al dinar el patrici tarragoní D. Jaume Vallvé posà a la disposició dels excursionistes la seva «Vil·la Morera», on es passaren platxeriosament les hores més xafagoses de la jornada.

Obsequi dels Estudis Normals. — Els alumnes i ex-alumnes d'Estudis Normals volgueren demostrar la seva simpatia i afecte als assistents a

l'Escola d'Estiu, organitzant en honor seu una petita festa. A ella assistiren tots els alumnes i ex-alumnes d'Estudis Normals que es trobaven a Barcelona i en la mateixa Escola d'Estiu: alguns com a professors, altres com alumnes. L'acte consistí en un refresc i en una audició de ballets i sardanes.

Exposició de l'Escola d'Estiu.—Encara que inclosa aquesta Exposició entre els actes de la Setmana Final, cal que sigui considerada com una festa pròpia de l'Escola d'Estiu. L'exposició ocupava dues grans sales: en la primera hi havia el material del Concurs d'Herbaris, i en la segona, molt més extensa, el de l'Escola d'Estiu, repartit per classes. Es precis fer remarcar l'entusiasme de professors i alumnes en la preparació d'aquesta Exposició. Malgrat el seu caràcter peremptori, l'interès de tots fa que esdevingui una exhibició ben lluída. Aquest any, sobretot, donada la quantitat i la valor dels treballs, s'obtingué un efecte sorprenent. En l'acte de la inauguració amb els assistents a la Setmana Final, els professors i alumnes de l'Escola d'Estiu, el goig era general en les dues sales, plenes de gom a gom, on no es podia donar un pas.

CONCURS DE FOTOGRAFIA

Com cada any, tingué lloc el dia de la inauguració de l'Exposició de l'Escola d'Estiu.

Formaren el jurat els Srs. Alexandre Galí, Salvador Maluquer, P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J., i Jaume Ribera, i s'adjudicaren els premis de la manera següent:

Fotografia plana. — 1.^r premi, Francesc Mir; 2.ª premi, Cèlia Baró; 3.^r premi, Francesca Menció; 4.^t premi, Maria Saus.

Fotografia estereoscòpica. — 1.^r premi, Josep M.ª Morera; 2.ª premi, Maria Cristina Vilumara.

EXPOSICIÓ-CONCURS D'HERBARIS I MÈTODES PER A L'ENSENYAMENT DE LES PLANTES I LA SEVA VIDA

Fou oberta l'Exposició el dia de l'Exposició final de l'Escola d'Estiu, destinant una sala especial a les col·leccions presentades. Els concursants foren:

Sr. Isidre Macau, mestre de Verges; Sr. Josep Garreta, mestre de Mollet; Sr. Salvi Figarola, mestre del Patronat de la Sagrada Família.

Els premis han estat repartits com segueix:

Premis del Consell de Pedagogia. — Sr. Isidre Macau, 250 pessetes; Sr. Josep Garreta, 250 id.; Sr. Salvi Figarola, 250 id.

Premis de la Junta de Ciències Naturals. — Sr. Isidre Macau, 250 pessetes; Sr. Josep Garreta, 250 id.

SETMANA FINAL

Dilluns, 21 d'agost. Comença la Setmana Final amb una concurrència nombrosíssima, havent-hi representacions selectes del Magisteri oficial i

privat; així mateix hi assisteixen elements valuosos d'entitats culturals de la ciutat. En nom de la Mancomunitat obre les sessions el Diputat D. Ferran Valls i Taberner, membre del Consell de Pedagogia.

La lliçó va a càrrec de D. Josep Barceló i Matas, mestre de La Bisbal i President de la Federació de Mestres Nacionals, qui, després d'agrair en nom de la Federació les paraules del President, passa a desenvolupar el seu tema: «Llenguatge: iniciació a la composició».

La conferència va a càrrec de l'Inspector de 1.ª Ensenyança, don Emili Soler. El tema és «La definició».

A la tarda un grup nombrosíssim visità els nous locals de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. Fou rebut i acompanyat amabilíssimament per la Sra. Presidenta i per la Secretària de l'Institut, D.ª Francesca Bonnemaïson, Vídua de Verdaguer i D.ª Vicenta Carre-ras. L'espectacle del gran casal, impresionà agradablement els assistents. Després de l'Institut de Cultura es visità el Grup Baixeras, on els visitants foren rebuts i acompanyats pel senyor Gelabert, professor de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimarts, 22 d'agost: A dos quarts d'onze comença la segona sessió, que presideix D. Josep Barceló i Matas. La lliçó va a càrrec de D. Francesc Navés. El tema és: «Què és un riu? Estudi del Llobregat».

El Director de les Escoles Ribas, de Rubí, D. Joan Bosch i Cusi, disertà sobre «L'harmonia del personal a les Escoles Graduades».

A la tarda, en tren especial, que s'omple enterament, es visità l'Escola de Deficients i Sords-Muts «Vilajoana». Els visitants són acompanyats per D. Manuel Ainaud i els professors de l'Escola.

Dimecres, 23 d'agost: Sota la Presidència de D. Josep Barceló i Matas, el mestre de Barcelona, D. Lluís Alabart Ballesteros, dona la seva lliçó de coses sobre «El Paraigua».

La conferència que segueix és presidida pel Sr. President de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament, D. Josep Barbey, i va a càrrec de D. Llorenç Cabós, qui exposa el seu tema sobre «La Mesura de la Intel·ligència». Perquè els oients segueixin millor la conferència es repar-teix un opuscle del Sr. Cabós relacionat amb el tema.

El Sr. Barbey clou la sessió elogiant la labor dels mestres i en esmentar l'atac de l'Estat en ço que es refereix al llegat Pere Vila, que afecta al gran edifici escolar del nom de l'il·lustre patrici, que s'està construint, els assistents acorden presentar-se al Sr. Alcalde de la Ciutat en senyal de protesta, ço que es realitza tot seguit.

A la tarda es visita l'Institut d'Estudis Catalans, on els visitants, en dos grups nombrosíssims, són acompanyats per D. Ramon d'Alós, Secretari de l'Institut d'Estudis Catalans; D. Ferran Valls i Taberner, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, i D. Pere Bordoy Torrents, Secretari de la Secció de Ciències. Es passa, després, a l'Institut d'Orientació Professional, on el Director D. J. Ruiz Castella i el Cap del Laboratori Psicomètric D. Emili Mira, donen tota mena d'explicacions. A les 6 la Setmana Final, en nombre de més de 150 visitants, és rebuda per l'Excm. Sr. President de la Mancomunitat i Consell de la Mancomunitat. Després del discurs de salutació del Sr. Barceló i Matas i de benvinguda del Sr. President de la Mancomunitat, els visitants són obsequiats amb un xampany d'honor al saló de sessions de la Diputació.

Dijous, 24 d'agost: A les 8 del matí es visita l'Escola de Mar, on els visitants són atesos pel Sr. Ainaud i obsequiats amb el desdjejuni que es

dóna als infants de la Ciutat que durant l'estiu es banyen a càrrec de la Comissió de Cultura.

A les 11 es comença, sota la Presidència de l'Iltre. Sr. Conseller d'Instrucció Pública de la Mancomunitat, D. Romà Sol, la lliçó pràctica sobre la *Iliada*, a càrrec del jove mestre tarragoní, D. Ramon Casares. Essent molt tard es suspèn la discussió i s'ajorna per a la tarda al Grup Baixeras, la conferència del Sr. Guardias. El Sr. Sol clou la sessió, recordant i refermant als mestres les seves paraules en la sessió d'obertura de la Setmana Final de l'any anterior.

A la tarda, al Grup Baixeras, sota la Presidència de D. Llorenç Jou, el mestre D. Joan Antoni Guardias llegeix la seva conferència sobre « La inspiració, element motor d'ensenyança ». Tot seguit es discuteix la lliçó del Sr. Casares.

Es visiten després les obres del Grup Pere Vila, on es reparteix el llibre de la Comissió de Cultura, *Les construccions escolars de Barcelona*.

Divendres, 25 d'agost: Sota la Presidència de D. Josep Agell, membre del Consell de Pedagogia, desenrotlla la seva lliçó ocasional de pàrvuls D.ª Antònia Llop, Vídua de Roig. La lliçó té per objecte ensenyar què cosa és el « Decàmetre ». El Sr. Agell clou l'acte resumint la discussió i fent assenyades consideracions deduïdes de la pròpia experiència docent.

Dóna la conferència D. Rodolf Roca, Cap de la Secció Administrativa de Tarragona, sobre « Concursets locals, excedències i substitucions: aclaracions i reformes que caldria introduir ».

A la tarda es visita la Universitat Industrial, essent rebuts els visitants en les escoles pels Directors respectius, i es clou l'acte inaugurant l'Exposició de treballs dels alumnes de l'Escola d'Estiu i amb el Concurset annex a la classe de fotografia.

Dissabte, 26 d'agost: Sota la Presidència de D. Llorenç Jou, dona la seva lliçó pràctica de « Geografia amb exercici cartogràfic » D. Miquel Santaló Parvorell, Professor a l'Escola Normal de Girona.

D. Joan Simon desenrotlla la seva conferència amb el tema: « Les tres assemblees de la Federació: Lleyda, Tarragona i Rubí ».

A la tarda, amb una inscripció nombrosíssima, que excedeix tots els càlculs, es visita la colònia escolar « Vilamar » instal·lada recentment per l'Ajuntament de Barcelona a Calafell. Són acompanyats els visitants pels senyors Ainaud i Mias, de la Comissió de Cultura, i rebuts a Vilamar pel veguer don Ventura Gassol i el President de la República d'infants N'Avellí Artís. Després de visitada la magnífica instal·lació i de realitzats els jocs per donar uns premis de l'Escola d'Estiu, pagats per subscripció entre els alumnes, els visitants són obsequiats amb un berenar. Els senyors Galí i Jou remerciem a la Comissió de Cultura per les atencions de què ha estat objecte la Setmana Final de l'Escola d'Estiu i el senyor Barbey, arribat expressament per a l'acte, ofereix als mestres l'ajut de la Comissió per tot el que sigui laborar per a l'ensenyament en bé de Catalunya.

Diumenge, dia 27 d'agost: A dos quarts de nou del vespre surten cap a Mallorca 65 inscrits de la Setmana Final. Es visiten en tres dies: Valldemossa, Miramar, Deyà, Sóller, Torrent de Pareis, Santuari de Lluch, Manacor, Coves del Drac, havent destinat encara un bell matí a visitar Palma, on l'Escola d'Estiu fou atentament rebuda pel senyor Alcalde. Per realitzar totes les visites en els breus dies assenyalats s'havien preparat a posta trens, autos i fondes en forma que la nombrosa comi-

tiva pogués passar d'un lloc a l'altre trobant les coses a punt i sense el més petit obstacle.

Els excursionistes foren atentament acompanyats per l'inspector don Joan Capó, pel mestre-redactor de *Butlletí dels Mestres*, don Joan Morrey, i altres mestres i autoritats que es relacionaren amb l'Escola d'Estiu durant el trajecte. A tots el més coral agraïment, així com als que intervingueren en els altres actes de la Setmana Final i d'Escola d'Estiu.

(En el present volum es publiquen les lliçons i conferències els originals o resums de les quals ens han estat tramesos pels respectius autors.

Tant en aquests originals com en els de les intervencions han estat respectats els conceptes emesos pels autors, limitant-se l'Escola d'Estiu a l'adaptació ortogràfica i literària.)

L'ESCOLA D'ESTIU DE 1923

PLA DE CURSOS

CURSOS GENERALS (PRIMER GRAU)

Elements de Mineralogia. — Prof. Sr. Josep R. Bataller, prev., Doctor en Ciències.

Botànica general. — Prof. Sr. Salvador Maluquer, Professor als Estudis Normals de la Mancomunitat. Auxiliar Srta. Carme Rodon, ex-alumne dels Estudis Normals.

Pràctiques de Zoologia. — Prof. Sr. Salvador Maluquer.

Pràctiques de Química elemental. — Prof. Srta. Concepció Farran, Directora de la Secció d'Ensenyament Domèstic del Consell de Pedagogia.

Història de Catalunya (Institucions i Cultura catalanes en els segles XII i XIII.) — Prof. Sr. Josep M.ª de Casacuberta, Professor auxiliar de la Facultat de Filosofia i Lletres i Titular dels Estudis Normals de la Mancomunitat.

Psicohigiene escolar. — Prof. Sr. Emili Mira, Doctor en Medicina i Cap del Laboratori Psicomètric de l'Institut d'Orientació Professional.

Geografia Humana aplicada a Catalunya. — Prof. Sr. Pau Vila, Professor als Estudis Normals.

Notes. — Aquest curs és continuació del de *Geologia i Geografia física* de l'any anterior i serà seguit per un altre de *Metodització de la Geografia física i la Geografia humana a l'Escola primària*.

— El d'*Història de Catalunya* és també monogràfic, a base d'un estudi repartit en cursos.

CURSOS ESPECIALITZATS (SEGON GRAU)

Microscòpia vegetal. — Prof. P. Joaquim de Barnola, S. J., Professor de Ciències Naturals.

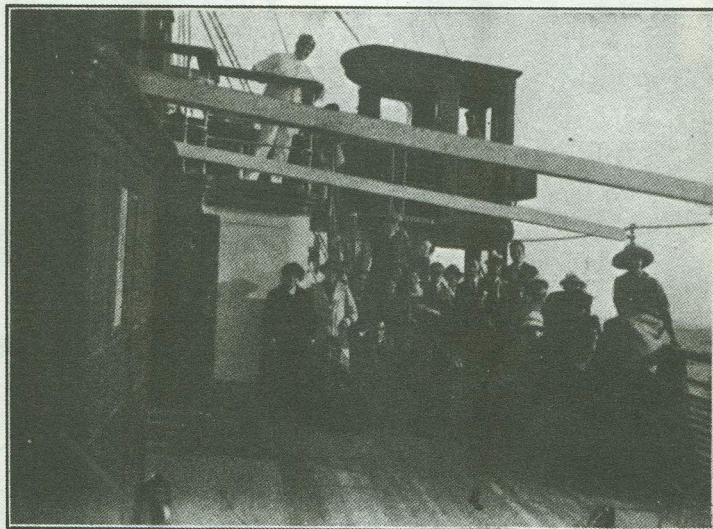
La Setmana Final al Palau de la Generalitat

La Setmana Final a Vilajoana

Excursió a Tarragona

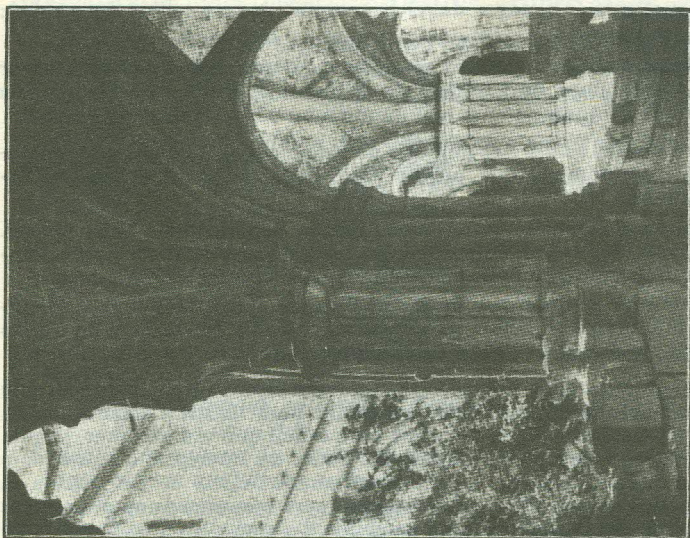
Excursió a Mallorca

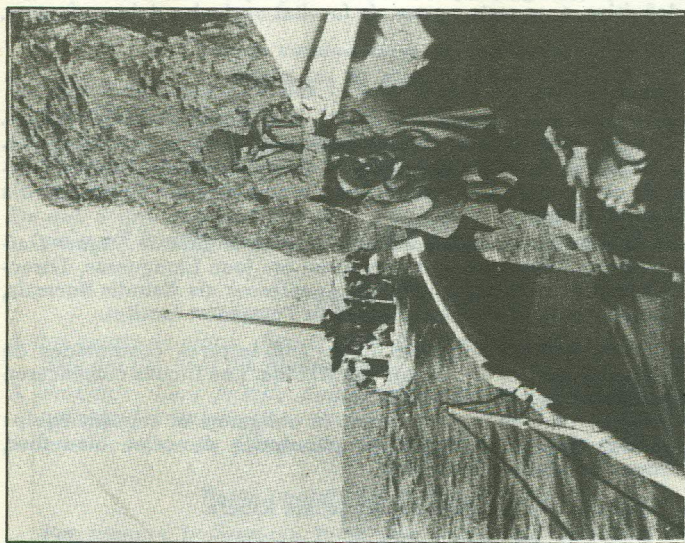
Sortida cap a Söller

El port de Söller

Excursió a Poblet
(Primer premi de fotografia)

Excursió a Mallorca. — Passeig per mar

Aquest curs és el segon del cicle compost de tres cursos successius: *Tècnica del Microscopi, Microscopia vegetal i Microscopia zoològica. Pràctiques de Física i Química aplicades a l'Escola primària.* — Professor Sr. Gil Triginer, de l'Institut de Química aplicada, i ex-alumne dels Estudis Normals.

Aquest curs tindrà per objecte l'execució completa d'una sèrie metòditzada d'experiments que puguin ésser immediatament aplicats a l'Escola primària.

Realitzacions (Treballs manuals de l'Escola Superior dels Bells Oficis). — Profs. Sr. Rafael Solanich i Sr. Joan Mirambell, Professors a l'Escola Superior dels Bells Oficis i a l'Escola Tècnica d'Oficis d'Art.

Curs superior de Català. — Profs. Sr. Pompeu Fabra, Membre de l'Institut d'Estudis Catalans i Professor als Estudis Normals, i Sr. Carles Riba, Professor a l'Escola de Bibliotecàries.

Aquest curs serà intensiu i comportarà lliçons i treballs pràctics de seminari sota la direcció dels professors. Serà limitat a dotze alumnes. Per a l'assistència plena del curs serà difícil que els alumnes puguin assistir a cap més classe de l'Escola d'Estiu. La inscripció a aquest curs haurà d'ésser sol·licitada especialment abans del dia 20 de juliol a la direcció de l'Escola d'Estiu. L'acceptació serà comunicada oportunament als interessats. S'establirà una categoria d'oients a les lliçons, però no als treballs pràctics. L'acceptació dels oients correspondrà exclusivament als professors del Curs de Català.

Nota. — Per a l'assistència als cursos de segon grau, cal haver assistit als cursos de primer grau o posseir les nocions prèvies suficients. L'admissió definitiva a aquests cursos és facultat exclusiva dels professors.

CURSOS I TASCA DE LES TARDES

Curs pràctic d'ensenyament domèstic. Confecció de dolços, fiambres i conserves. — A càrrec de la Srta. Montserrat Sastre, de la secció d'Ensenyament Domèstic de la Mancomunitat i ex-alumne dels Estudis Normals. El curs constarà de deu lliçons que començaran el primer dia de l'Escola d'Estiu.

Estudi de la Rítmica aplicada a l'Escola (segons el Mètode Jaques-Dalcroze). Curset d'iniciació. — A càrrec del Sr. Joan Llongueras, Director de l'Institut de Rítmica i Plàstica i professor als Estudis Normals, amb la cooperació d'algunes alumnes de l'esmentat Institut.

Aquest curs constarà de quinze lliçons amb lectures comentades de les teories pedagògiques de l'autor del Mètode. Les lliçons començaran el primer dia de l'Escola d'Estiu.

Per prendre part en aquest curset és obligatori el següent equip: jersei sense mànegues, pantalon de gimnàstica de color blau fosc, i espadnyes de tennis o sandàlies.

Curs de Fotografia. — A càrrec del Sr. Jaume Ribera.

Notes. — 1.ª Demés d'aquests cursos s'estudiarà una agrupació dels alumnes de l'Escola d'Estiu per clubs els quals tindran al seu càrrec

l'organització de festes complementàries, com lectures, danses, concerts, jocs d'esport, etc.

2.ª L'Escola d'Estiu organitzarà una sala de treball i un servei de correspondència a benefici dels alumnes.

3.ª Es recorda als alumnes de l'Escola d'Estiu que podran utilitzar els serveis del Restaurant establert a l'Escola Industrial.

4.ª Els cursos de Química són organitzats d'acord amb l'Institut de Química aplicada que dirigeix el Dr. Josep Agell.

5.ª El primer dia d'assistència a classe serà obligatori presentar el taló d'inscripció al professor de cada assignatura.

HORARI

CURSOS GENERALS (PRIMER GRAU)

De vuit a nou: *Botànica general*. — Lloc: Laboratori d'Estudis Normals.

Geografia Humana aplicada a Catalunya. — Lloc: Escola d'Alts Estudis Comercials.

De vuit a dos quarts de deu: *Pràctiques de Química elemental*. — Lloc: Institut de Química aplicada.

De tres quarts de deu a tres quarts d'onze: *Psicohigiene escolar*. — Lloc: Escola d'Alts Estudis Comercials.

Pràctiques de Zoologia. Lloc: Laboratori d'Estudis Normals.

D'onze o dotze: *Elements de Mineralogia*. — Lloc: Escola Superior d'Agricultura.

Història de Catalunya. — Lloc: Estudis Normals.

CURSOS ESPECIALITZATS (SEGON GRAU)

De vuit a dos quarts de deu: *Microscòpia vegetal*. — Lloc: Escola Superior d'Agricultura.

De vuit a deu: *Realitzacions*. — Lloc: Escola Superior dels Bells Oficis. El *Curs superior de Catulà* es regirà per un horari especial que fixaran els professors.

De deu a dos quarts de dotze: *Pràctiques de Física i Química aplicades a l'Escola primària*. — Lloc: Institut de Química aplicada.

CURSOS DE TARDA

A dos quarts de cinc: *Estudi de la Rítmica aplicada a l'Escola*. — Lloc: Sala del Patronat d'Estudiants.

A les cinc: *Curs pràctic d'ensenyament domèstic*. — Lloc: Edifici del rellotge, tercer pis.

A les sis: *Curs de Fotografia*. — Lloc: Institut de Química aplicada.

BASES ORGÀNIQUES DE FUNCIONAMENT

Per donar a la Setmana Final una constitució adequada a la tasca que li ve encomanada, el Consell de Pedagogia, d'acord amb la Federa-

ció de Mestres de Catalunya, proposa al Consell Permanent les següents Bases, que foren aprovades.

BASES PER A LA CREACIÓ D'UNA COMISSIÓ DE LA SETMANA DE L'ESCOLA D'ESTIU

1. Es crea una Comissió que s'encarregarà d'estudiar i proposar al Consell de Pedagogia l'organització de la Setmana Final de l'Escola d'Estiu i a la vegada col·laborarà amb la direcció d'aquesta Escola per dur a terme els actes que s'organitzin durant la Setmana esmentada.

2. Aquesta Comissió serà constituïda per un delegat del Consell de Pedagogia, que tindrà el càrrec de President; un delegat de la Federació Nacional de Mestres de Catalunya, que serà Vice-President; el Director de l'Escola d'Estiu, que serà el Secretari, i quatre Vocals, un dels quals serà delegat per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, i els altres tres seran nomenats per sufragi en la darrera sessió de la Setmana Final, a raó de dos per majoria i un per minoria.

3. Els nomenaments dels representants del Consell de Pedagogia, de la Federació Nacional de Mestres i de l'Associació Protectora es renovaran per torn a raó d'un cada any, renovant-se primerament el de l'Associació Protectora i essent l'últim el del Consell de Pedagogia. La renovació tindrà lloc el mes de gener.

4. La Comissió es reunirà obligatòriament durant les vacances de Nadal i el dia que determini la Mesa per formular el projecte de la Setmana Final pròxima dintre les possibilitats que es puguin preveure i presentar-lo al Consell de Pedagogia. La Mesa de la Comissió es considerarà ponent del projecte, però abans de la reunió esmentada ha d'haver recollit les inspiracions de tots els membres de la Comissió i ha d'haver circulat amb anticipació suficient el projecte que ha d'ésser discutit en la reunió de Nadal.

5. Durant les tasques de la Setmana Final serà necessària la presència a Barcelona d'un dels Presidents i un dels Vocals com a mínim, demés del Director de l'Escola d'Estiu.

6. La Direcció de l'Escola d'Estiu es farà càrrec de tot el treball d'oficina que la Comissió hagi de menester i de les despeses que el funcionament de la mateixa exigeixi.

7. El Consell de Pedagogia estudiarà la manera d'indemnitzar les despeses dels membres de la Comissió de 'ora de Barcelona, d'acord amb el que es tingui previst en els reglaments de la Mancomunitat.

8. (transitòria). Per la Setmana Final corresponent a l'Escola d'Estiu d'enguany, no havent-hi el nombre complet de Vocals, formularà el projecte la Mesa de la Comissió, assenyalant, però, un termini, perquè tots els assistents a la Setmana Final del curs passat i tots els mestres de Catalunya puguin comunicar propostes que seran degudament estudiades.

REGLAMENTACIÓ

Els matins seran destinats a les lliçons i conferències. Cada lliçó comportarà dues sessions: una per exposar el pla i explorar els alumnes, i l'altra l'endemà per desenrotllar la lliçó. Així, cada matí hi haurà tres sessions: 1.ª A les nou del matí: Preparació de la lliçó pràctica de l'endemà (tres quarts d'hora com a màxim); 2.ª A les deu: Desenrotllament de la lliçó preparada pel conferenciant el dia abans (tres quarts d'hora com a màxim i mitja hora de discussió); 3.ª A les onze: Conferència.

El temps de duració dels actes serà fixat per endavant perquè el President pugui imposar-lo, cas que convingués. La discussió serà després de la lliçó pràctica; mai no serà durant la lliçó.

El primer dia no hi haurà, com és natural, lliçó pràctica, ni l'últim preparació de lliçó; però hi haurà, en canvi, els actes oficials d'obertura i clausura de la Setmana Final.

Les tardes seran dividides en dues parts: la primera per a les visites culturals i la segona per actes solemnes i recepcions oficials i acadèmiques.

LLIÇONS I CONFERÈNCIES

Dia 22 d'agost

1.^r Inauguració de la Setmana Final amb assistència de l'Excm. senyor President de la Mancomunitat de Catalunya, Sr. Josep Puig i Cadafalch.

2.ⁿ Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del senyor Tomàs Vicens.

3.^r Conferència pel Sr. Josep Junquera i Muné, Inspector de primera ensenyança de Girona. Tema: *Les Ciències Naturals a l'escola.*

Dia 23 d'agost

1.^r Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del senyor Pere Blasi.

2.ⁿ Lliçó pràctica de *Llenguatge: El lèxic de l'escolar. Com podem enriquir-lo*, pel Sr. Tomàs Vicens, mestre nacional d'Anserall.

3.^r Conferència per la Sra. Montserrat Bertran de Galés, professora a l'Escola Normal de Jaén.

Dia 24 d'agost

1.^r Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del senyor Joan Capellà i Plaja.

2.ⁿ Lliçó pràctica de *Geografia*, pel Sr. Pere Blasi, mestre nacional de Torroella de Montgrí.

3.^r Conferència pel Sr. Cassià Costal, Director de l'Escola Normal de Mestres de Girona. Tema: *Problemes educatius i escolars.*

Dia 25 d'agost

1.^r Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà a càrrec del senyor Salvi Figarola i Albert.

2.ⁿ Lliçó pràctica de *Ciències físiques*, pel Sr. Joan Capellà i Plaja, mestre nacional de Camprodon.

3.^r Conferència pel Sr. Artur Martorell, Director de les Escoles Domènec de Barcelona. Tema: *Els temes de composició.*

Dia 27 d'agost

1.^r Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec de la Srta. Anna Rubies.

2.ⁿ Lliçó pràctica de *Botànica* pel Sr. Salvi Figarola i Albert, professor de l'Escola de Teixits de Punt de la Mancomunitat, de Canet de Mar.

3.^r Conferència pel Sr. Joan Capó Valls, de Padrinas, Inspector de primera ensenyança de Mallorca. Tema: *Observacions a fer als mestres: Assaigs escolars.*

Dia 28 d'agost

1.ª Lliçó pràctica d'*Higiene femenina*, per la Srta. Anna Rubies, mestressa nacional de Barcelona.

2.ª Conferència pel Sr. Carles Salvador, mestre nacional de Benasal (Castelló de la Plana). Tema: *Influències de la literatura a l'Escola*.

3.ª Clausura de la Setmana Final.

VISITES I ACTES

Durant les primeres hores de la tarda s'organitzaran, com de consuetud, visites a les principals institucions de Cultura de la Mancomunitat, de l'Ajuntament i particulars.

A les sis de la tarda de cada dia hi haurà els següents actes corporatius :

Dia 22 d'agost

Recepció oficial a la Mancomunitat de Catalunya.

Dia 23 d'agost

Recepció acadèmica a l'Institut d'Estudis Catalans, amb conferència a càrrec de l'Excm. Sr. Josep Puig i Cadafalch, president de la Mancomunitat.

Dia 24 d'agost

Recepció oficial a l'Excm. Ajuntament de Barcelona.

Dia 27 d'agost

Recepció acadèmica a l'Escola Industrial, amb conferència a càrrec del Sr. Rafel Campalans, Secretari del Departament d'Ensenyament Tècnic del Consell de Pedagogia.

FESTES I EXCURSIONS

Dia 25 d'agost

Representació teatral en honor dels inscrits a l'Escola d'Estiu i Setmana Final. L'Escola Catalana d'Art Dramàtic, que dirigeix el Sr. Adrià Gual, posarà en escena *Ifigènia a Taurida*, de Goethe, traduïda al català per Joan Maragall.

Dia 26 d'agost

Excursió col·lectiva a Sta. Cristina de Lloret de Mar.

EXCURSIÓ FINAL

Es projecta una excursió cap a les muntanyes de la Mare de Déu del Mont, visitant-se Besalú, Sant Martí d'Ollers i Banyoles.

NOTES GENERALS

Duració i condicions de l'Escola d'Estiu i Setmana Final

L'Escola d'Estiu començarà el dia 23 de juliol i acabarà el 21 d'agost inclusius. La Setmana Final durarà del 22 al 27 d'agost inclusius. El preu d'inscripció per a l'Escola d'Estiu i Setmana Final és de 5 pessetes. La inscripció especial per a la Setmana Final és de 2 pessetes. El lloc d'inscripció, les Oficines d'Ensenyament primari i secundari del Consell de Pedagogia : Urgell, 187, Barcelona.

CONDICIONS GENERALS DE L'ESCOLA D'ESTIU

ADMISSIÓ I PREUS DE MATRÍCULA. — S'admeten a l'Escola d'Estiu els mestres, mestresses, professors particulars i estudiants. El preu de la matrícula és de 5 pessetes. L'admissió d'altra mena d'alumnes es fa en condicions especials i prèvia una matrícula de 25 pessetes. Aquestes inscripcions donen dret d'assistència a tots els actes de l'Escola d'Estiu i Setmana Final dintre les condicions que cada un d'ells comporti.

INGRÉS. — L'ingrés és lliure en els ensenyaments de primer grau. Per a l'ingrés als de segon, precisa el certificat de l'ensenyament que correspongui del primer grau o l'acceptació del professor, previ examen o interrogatori. Cada alumne, atesa l'anterior condició, podrà triar del programa totes les matèries que siguin compatibles.

SETMANA FINAL. — S'admeten inscripcions especials per a la Setmana Final al preu de 2 pessetes, amb dret d'assistir a tots els actes inherents a la mateixa, prèvies les condicions de cada un d'ells.

MATERIAL DE CLASSES. — El material d'ús general i col·lectiu és absolutament gratuït. El que tingui caràcter d'utensili o objecte particular, haurà d'ésser adquirit per l'alumne. Així mateix s'entén que l'alumne, en inscriure's, es compromet a satisfer l'import dels objectes o aparells que faci malbé intencionadament o per barroeria.

DURACIÓ DE LES CLASSES. — L'Escola d'Estiu funcionarà durant les vacances dels mestres. Els Cursets constaran generalment de vint a vint-i-cinc lliçons.

PUNTUACIONS. — A les classes, els alumnes faran per torn el resum diari de la lliçó o altres exercicis equivalents, que seran puntuats pels professors a comptar de 1 fins a 10. Aquestes puntuacions donaran lloc a un ordre de qualificació, en el qual es consideraran desaprovat els alumnes que no obtinguin la meitat de la puntuació màxima possible. Es procurarà que els exercicis siguin suficients per calcular els promedís.

BEQUES. — Es concediran dues beques per Concurs entre els alumnes de l'Escola d'Estiu, per a les classes de l'any següent. La concessió es farà a favor dels alumnes que hagin tingut millor puntuació. Podran ésser preferits, però, els alumnes que en un major nombre de classes hagin obtingut puntuacions altes. Les propostes seran fetes pels professors de l'Escola d'Estiu durant el mes de juny. Les sol·licituds hauran de fer-se per escrit abans d'aquesta data. A part d'aquestes beques, el Consell de Pedagogia podrà oferir-ne d'altres als mestres en general dins les condicions que ell determini.

CERTIFICACIONS. Per a l'ingrés a les classes de segon grau i als efectes dels Concursos que obre la Mancomunitat de Catalunya per a la provisió de places, es lliuraran certificats a tots els alumnes que hagin resultat aprovats i no tinguin un nombre de faltes d'assistència superior a un quart de les classes realitzades.

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ESCOLA D'ESTIU

ANY 1923

SETMANA FINAL DEL 22 AL 26 D'AGOST

MATINS

LLIÇONS I CONFERÈNCIES

Dia 22 d'agost.

1er Inauguració de la Setmana Final amb assistència de l'Excm. Sr. President de la Mancomunitat de Catalunya, Sr. Josep Puig i Cadafalch.

2^{on} Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del senyor Tomàs Vicens.

3er Conferència pel Sr. Josep Junquera i Muné, Inspector de Primera ensenyança de Girona. Tema: *Les Ciències Naturals a l'escola.*

Dia 23 d'agost.

1er Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del Sr. Pere Blasi.

2^{on} Lliçó pràctica de *Llenguatge: El lèxic de l'escolar. Com podem enriquir-lo*, pel senyor Tomàs Vicens, mestre nacional d'Anserall.

3er Conferència per la Sra. Montserrat Bertràn de Galés, professora a l'Escola Normal de Jaén. Tema: *La vida en les Normals.*

Dia 24 d'agost.

1er Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec del senyor Joan Capellà i Plaja.

2^{on} Lliçó pràctica de *Geografia*, pel senyor Pere Blasi, mestre nacional de Torroella de Montgrí.

3er Conferència pel Sr. Cassià Costal, Director de l'Escola Normal de Mestres de Girona. Tema: *Problemes educatius i escolars.*

Dia 25 d'agost.

1er Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà a càrrec del senyor Salvi Figarola i Albert.

2^{on} Lliçó pràctica de *Ciències físiques*, pel Sr. Joan Capella i Plaja, mestre nacional de Camprodon.

3er Conferència pel senyor Joan Capó Valls de Padrinas, Inspector de primera ensenyança de Mallorca. Tema: *Observacions a fer als mestres: Assaigs escolars.*

Dia 27 d'agost.

1er Preparació de la lliçó pràctica per a l'endemà, a càrrec de la Srta. Anna Rubies.

2^{on} Lliçó pràctica de *Botànica* pel senyor Salvi Figarola i Albert, professor de l'Escola de Teixits de Punt de la Mancomunitat, de Canet de Mar.

3er Conferència pel Sr. Artur Martorell, Director de les Escoles Domènech, de Barcelona. Tema: *Els temes de composició.*

Dia 28 d'agost.

1er Lliçó pràctica d'*Higiene femenina*, per la Srta. Anna Rubies, mestressa nacional de Barcelona.

2^{on} Conferència pel senyor Carles Salvador, mestre nacional de Benassal (Castelló de la Plana). Tema: *Influències de la literatura a l'Escola.*

3er Elecció de tres vocals per a la Comissió de la Setmana Final pròxima i clausura de la Setmana Final.

Recepció oficial a l'Excm. Ajuntament de Barcelona.

Dia 24 d'agost.

Visites a l'Escola professional per a la Dona, de la Mancomunitat de Catalunya, i a les Institucions instal·lades a l'Edifici del Relotge de la Universitat Industrial.

Recepció acadèmica a la Universitat Industrial.

Dia 25 d'agost.

Visita a la resta de les Escoles instal·lades en el clos de la Universitat Industrial.

Inauguració de l'Exposició de l'Escola d'Estiu.

Sessió teatral en honor dels assistents a la Setmana Final de l'Escola d'Estiu, en el "hall" central de l'edifici del relotge, posant-se en escena *El malalt imaginari*, de Molière, a càrrec de l'Escola Catalana d'Art Dramàtic que dirigeix N'Adrià Gual.

Dia 27 d'agost.

Visita a les obres en construcció del Grup escolar Pere Vila, de l'Ajuntament de Barcelona.

Recepció acadèmica a l'Institut d'Estudis Catalans, amb conferència a càrrec de l'Excm. Sr. Josep Puig i Cadafalch, president de la Mancomunitat de Catalunya.

TARDES

VISITES I ACTES

Dia 22 d'agost.

Visites a l'Institut d'Estudis Catalans i a l'Institut d'Orientació Professional.

Recepció oficial a la Mancomunitat de Catalunya.

Dia 23 d'agost.

Visites a l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona, i a les Escoles Baixeres.

EXCURSIONS

Excursió a Sta. Cristina de Lloret de Mar. — S'efectuarà el diumenge dia 26 d'agost. El pressupost i horari estarà de manifest a la post de l'Escola d'Estiu.

Excursió final a la costa catalana, seguint Castelló d'Empúries, Roses, Cadaqués, Port de la Selva, Llansà i el Monestir de Sant Pere de Roda. S'efectuarà els dies 28 a la tarda i següents. L'itinerari i el pressupost estarà de manifest a la post de l'Escola d'Estiu.

REGLAMENTACIÓ

Els matins seran destinats a les lliçons i conferències. Cada lliçó comportarà dues sessions: una per exposar el pla i explorar als alumnes, i l'altra l'endemà per desenrotllar la lliçó. Així, cada matí hi haurà tres sessions: 1.ª A les nou del matí: Preparació de la lliçó pràctica de l'endemà (tres quarts d'hora com a màxim); 2.ª A les deu: Desenrotllament de la lliçó preparada pel conferenciant el dia abans (tres quarts d'hora com a màxim i mitja hora de discussió); 3.ª A les onze: Conferència.

El temps de duració dels actes serà fixat per endavant perquè el President pugui imposar-lo, cas que convingués. La discussió serà després de la lliçó pràctica; mai no serà durant la lliçó.

El primer dia no hi haurà, com és natural, lliçó pràctica, ni l'últim preparació de lliçó; però hi haurà, en canvi, els actes

oficials d'obertura i clausura de la Setmana Final.

Les tardes seran dividides en dues parts: la primera per a les visites culturals i la segona per actes solemnes i recepcions oficials i acadèmiques.

NOTES

La inscripció a la Setmana Final amb dret a assistir a tots els actes i gaudir dels aventatges de les excursions i festes val 2 pessetes.

L'hora i punts de reunió de les visites s'anunciaran, dia per altre, a la post de l'Escola d'Estiu i de viva veu en terminar les conferències.

El lloc de la inscripció i de les conferències és a la Secretaria de l'Escola d'Estiu, instal·lada en la mateixa Universitat Industrial (Urgell, 187), on es donaran tota mena d'informacions.